

Η ΑΓΟΡΑ ΤΥΡΙΟΥ ΦΕΤΑ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (στοιχεία 2007)

Α. Εισαγωγή – Βρετανικές διατροφικές συνήθειες σε σχέση με τυροκομικά προϊόντα.

Τα τυροκομικά ως ιδιαίτερη υποκατηγορία των γαλακτοκομικών προϊόντων ανέκαθεν καταλάμβαναν υψηλό ποσοστό στις προτιμήσεις των Βρετανών καταναλωτών. Η χώρα διαθέτει αξιόλογη παράδοση στην παραγωγή διαφόρων τυροκομικών ειδών, ορισμένα εξ αυτών σαφώς επηρεασμένα από αντίστοιχα είδη Γαλλικής παραγωγής. Τα τυριά τύπου cheddar και stilton αποτελούν εδώ και αιώνες αναπόσπαστο μέρος του Βρετανικού διαιτολογίου. Όμως η γειτνίαση της Μ. Βρετανίας με την ηπειρωτική Ευρώπη και κυρίως με τη Γαλλία, καθώς και το πρώην αυτοκρατορικό της παρελθόν ώθησαν τους Βρετανούς να ξεπεράσουν τα όρια των παραδοσιακών τους γεύσεων και να δεχθούν γευστικές προκλήσεις από άλλες χώρες.

Η Ελληνική κουζίνα, με τα ιδιαίτερα μεσογειακά χαρακτηριστικά της, είναι ήδη γνωστή στους Βρετανούς κυρίως εξ αιτίας του τουρισμού αλλά και ένεκα των αρκετών Ελληνικών ή Ελληνο-κυπριακών εστιατορίων που υπάρχουν στη χώρα (τα περισσότερα στο Λονδίνο). Τα τελευταία χρόνια η μεσογειακή κουζίνα με κύριο χαρακτηριστικό της τη χρήση ελαιολάδου κερδίζει συνεχώς έδαφος, και η λεγόμενη «Ελληνικά σαλάτα» στην οποία συμπεριλαμβάνεται και τυρί φέτα είναι ιδιαίτερα γνωστή.

Το 2007 έλαβε χώρα έρευνα στη Μ. Βρετανία σχετικά με τις αγοραστικές προτιμήσεις και συνήθειες των καταναλωτών ως προς τα τυροκομικά προϊόντα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 64% των ερωτηθέντων απήντησε ότι αγοράζει την ίδια ποσότητα τυριών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όμως μεγαλύτερο ποσοστό προσανατολίζεται προς αγορά περισσότερο ώριμων (matures) τυριών, με το extra mature να ευρίσκεται στο 40% των προτιμήσεων. Τα λιγότερο ώριμα τυριά φαίνεται ότι δεν αποτελούν την κυριότερη προτίμηση, με το 29% των ερωτηθέντων να έχει απαντήσει ότι δεν τα αγοράζει.

Οι τέσσερις στους δέκα από τους ερωτηθέντες απήντησαν ότι προτιμούν περισσότερο τα μαλακά τυριά, ένα τρίτο προτιμά τα τυριά τύπου snack ενώ το 29% προτιμά να αγοράσει Βρετανικά τυριά.

Σύμφωνα με την έρευνα, το 17% των καταναλωτών έχει αγοράσει φέτα ενώ μόνο το 7% προτιμά τυριά από γάλα πρόβειο ή κατσικίσιο(άλλο από φέτα), όπως φαίνεται και στον πίνακα, που ακολουθεί.

ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΑΓΟΡΑΣΕΙ ΤΟ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΤΥΡΙ

Είδος τυριού	Ποσοστό % επί των προτιμήσεων
cheddar	94%
Μαλακό τυρί	38%
Τυρί τύπου snack	30%
Βρετανικό τυρί	29%

Τυρί τύπου cottage	23%
Blue cheese	21%
Brie/camembert	20%
Ηπειρωτικά Ευρωπαϊκά τυριά	17%
Φέτα	17%
Καπνιστό τυρί	10%
Τυρί πρόβειο/κατσικίσιο	7%

Πηγή: The Grocer (December 2007)

Η έρευνα, επίσης, έδειξε ότι προς το παρόν το αγοραστικό κοινό, στην πλειοψηφία του, δεν προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στην προέλευση των τυριών, όμως παρατηρείται ήδη η τάση ιδιαίτερης προτίμησης στα Βρετανικά τυριά, με ένα πέμπτο των ερωτηθέντων προτιμά να αγοράζει τοπικά τυριά από την περιοχή στην οποία κατοικεί.

Τέλος, οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες δεν συνδυάζουν το θέμα της δημόσιας υγείας με την αγορά τυριών (κυρίως ως προς την προέλευσή τους), με μόνο το 7% να συσχετίζει την υγεία με την αγορά ορισμένων τυριών από συγκεκριμένη περιοχή, ενώ ένα 18% προβαίνει σε σχετικό συσχετισμό περιστασιακά.

B. Η Βρετανική αγορά τυροκομικών.

Η Βρετανική αγορά τυροκομικών προϊόντων, κατά το 2007, και ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στις πωλήσεις συνέχισε να παρουσιάζει άνοδο της τάξεως 1,4%, με συνολική αξία ύψους περίπου 1,93 δις Λιρών Αγγλίας. Όμως η συγκεκριμένη άνοδος υπολείπεται σε σχέση με την αυξητική πορεία κατά το 2006, η οποία ανερχόταν σε 3,6%.

Ο τύπος τυριού cheddar διατήρησε και κατά το 2007 υψηλά επίπεδα προτίμησης από τους Βρετανούς καταναλωτές, παρά το γεγονός ότι οι πωλήσεις του γνώρισαν αύξηση της τάξεως του 1,6%, ποσοστό όχι ιδιαίτερα ικανοποιητικό αν το συγκρίνει κανείς με το 5,4% του 2006. Το γεγονός αυτό οφείλεται στη μείωση της μέσης τιμής πώλησης ανά κιλό το 2006. Η τρέχουσα τάση στην κατηγορία του προϊόντος αυτού, δείχνει άνοδο πωλήσεων σε τύπους cheddar με ονομασία προελεύσεως (brand name) κατά 5,5% το 2007, ενώ πωλήσεις cheddar χωρίς brand name σημείωσαν μείωση κατά 1,3%.

Είδη τυριών από διάφορες περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου παρουσίασαν κατά το 2007 αύξηση στις προτιμήσεις των καταναλωτών κατά 2,9%, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζει τάσεις σημαντικού αριθμού καταναλωτών, οι οποίοι θέλουν να γνωρίζουν αφ'ενός από ποιά περιοχή προέρχεται το τυρί και αφ' ετέρου να γνωρίζουν και την περιοχή αυτή καθ' εαυτή.

Τυριά από την ηπειρωτική Ευρώπη σημείωσαν και αυτά αύξηση στις προτιμήσεις των αγοραστών έως και 2,2% με κυριότερα το edam, το parmesan και τη mozzarella. Αυξήθηκαν, επίσης, οι πωλήσεις τυριών που περιέχονται σε συσκευασίες «ατομικών γευμάτων» και «απογευματινών snacks», τα οποία προτιμώνται κατά το διάλλειμμα γεύματος από τους εργαζόμενους.

	Αξία (εκ £)	Ποσοστό συνόλου	επί	Ποσοστιαία αύξηση (2007)
Σύνολο	1,927		100	1,4
cheddar	999		51,8	1,6
Τυριά Ηπειρωτικής Ευρώπης (χωρίς το blue cheese)	234		12,1	2,2
Βιομηχανοποιημένα τυριά	222		11,5	-0,2
Τυριά από αναγνωρισμένες γεωγραφικές περιοχές (χωρίς το blue cheese)	197		10,3	2,9
Μαλακό λευκό τυρί	160		8,3	-0,6
blue cheese	66		3,4	-1,8
Τυριά μικρής συσκευασίας (mini portions)	47		2,5	6

Πηγή: The Grocer (December 2007)

Γ. Η φέτα στη Βρετανική αγορά.

Η Βρετανική αγορά τυροκομικών προϊόντων γνωρίζει ότι από 1^η Οκτωβρίου 2007 τέθηκαν σε ισχύ οι διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προστασία της ονομασίας προέλευσης της φέτας, με αποτέλεσμα μόνο η Ελληνική φέτα να θεωρείται αυθεντική και μπορεί να φέρει την ονομασία φέτα. Το όλο θέμα είχε συναντήσει αντιδράσεις από χώρες όπως η Γαλλία, η Δανία και η Γερμανία, οι οποίες σύμφωνα με το έγκυρο Βρετανικό περιοδικό “The Grocer” παρήγαγαν περίπου 100.000 τόνους τυριού τύπου φέτα ετησίως.

Στη Βρετανία, η εταιρεία Shepherds Purse παρήγαγε ένα είδος φέτας, την οποία ονόμαζε “Yorkshire Feta”, όμως ήδη από το καλοκαίρι 2007 και συμμορφωμένη με τη σχετική απόφαση της ΕΕ άλλαξε την ονομασία του προϊόντος αυτού σε “Yorkshire Fine Fettle”. Εκπρόσωπος της εταιρείας έχει δηλώσει πρόσφατα ότι η αλλαγή ονομασίας έχει στοιχίσει περί τις 30.000 Λίρες Αγγλίας, ενώ το προϊόν αντιπροσώπευε περίπου το 15% των ετησίων πωλήσεων των τυροκομικών προϊόντων της Shepherds Purse ετησίως.

Η εταιρεία ARLA Foods από τη Δανία, απέσυρε πρόσφατα την ονομασία «φέτα» από ένα είδος τυριού τύπου φέτα, που ονόμαζε ως “appetina feta”, ονομάζοντάς το πλέον μόνο appetina. Εκπρόσωπος της εταιρείας, πάντως, έχει δηλώσει ότι παρά την απόσυρση της ονομασίας feta, το νέο προϊόν appetina, μετά από έντονη διαφήμιση, σημείωσε αύξηση πωλήσεων κατά 58% (περίπου 6 εκ Λίρες Αγγλίας) από τον Ιούνιο 2007 έως το τέλος του 2007.

Πάντως η Judy Bell της Shepherds Purse αναλύοντας τη Βρετανική νοοτροπία, σημειώνει ότι οι Βρετανοί στην πλειοψηφία τους προτιμούν τυριά, τα οποία παρασκευάζονται τοπικά, προσθέτοντας ότι το τυρί “Yorkshire Fine Fettle” παρασκευάζεται από 100% γάλα πρόβειο και δεν αναμιγνύεται με άλλα γάλατα, τα οποία αλλοιώνουν τη γεύση.

Σύμφωνα με το συνημμένο πίνακα στατιστικών στοιχείων έτους 2007 προκύπτει άνοδος των πωλήσεων Ελληνικής φέτας παρά το γεγονός ότι οι κοινοτικές διατάξεις αποκλειστικής παραγωγής φέτας άρχισαν να εφαρμόζονται από τον Οκτώβριο 2007 μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Έως και το 2006, τα στοιχεία από τη Βρετανική Στατιστική Υπηρεσία αναφέρονταν σε δύο κωδικούς ονοματολογίας για τη φέτα (παραγωγής από αιγοπρόβειο γάλα ή από αγελαδινό) και με σημαντικές εισαγωγές από τη Δανία και τη Γερμανία. Τα στατιστικά του 2007 παρουσιάζουν σαφή μείωση των εισαγωγών από τις δύο αυτές χώρες και άνοδο των εισαγωγών φέτας από Ελλάδα (54,4% επί του συνόλου – συνημμένος πίνακας).

Από επανειλημμένες έρευνες του Γραφείου μας στην αγορά δεν έχουν διαπιστωθεί ιδιαίτερες παραβάσεις των κοινοτικών κανονισμών ως προς την πώληση μη Ελληνικής προέλευσης φέτας, εκτός μίας περιπτώσεως κατά την οποία επενέβη το Γραφείο μας.

Δ. Λιανικές τιμές πώλησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της TNS UK, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες έρευνας αγορών διεθνώς, για το 2007, πωλήθηκαν 375.778 τόνοι τυριού, αύξηση κατά 2,9% σε σχέση με το 2006 (10.590 τόνοι επιπλέον).

Οι λιανικές τιμές πώλησης γενικά των τυροκομικών προϊόντων στο Ην. Βασίλειο έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια κατά μέσο όρο περίπου 1,4%, ήτοι 5 πένες ανά κιλό.

Οι τιμές λιανικής πώλησης της φέτας στη Μ. Βρετανία κυμαίνονται από 8 Λίρες έως 18 Λίρες ανά κιλό στα μεγάλα supermarkets με ακριβότερη τη φέτα παραγωγής ΜΕΒΓΑΛ (18,32 Λίρες ανά κιλό, σε συσκευασία κύβων). Σε ορισμένα μεγάλα supermarkets πωλείται Ελληνική φέτα σε συσκευασία των supermarkets με την ένδειξη ότι έχει παραχθεί στην Ελλάδα. Η μέση τιμή πώλησης της φέτας κυμαίνεται περίπου στις 10-12 Λίρες ανά κιλό.

Ε. Προώθηση και προβολή.

Όπως είναι γνωστό, οι τεχνικές προώθησης και προβολής ενός προϊόντος εξαρτώνται πέραν από τις ιδιότητες του ίδιου του προϊόντος και από μία σειρά άλλων παραγόντων, οι οποίες, μεταξύ άλλων, έχουν να κάνουν και με τις ιδιαιτερότητες των τοπικών αγορών. Η Βρετανική αγορά τυροκομικών προϊόντων είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική, γεγονός το οποίο απαιτεί ανάληψη εμπνευσμένων και συχνά πολυδάπανων πρωτοβουλιών, προκειμένου ένα προϊόν, παραδοσιακό ή νέου τύπου, συνεχίσει να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε καταναλωτικές συνήθειες των Βρετανών.

Σύμφωνα με σχετική έρευνα του περιοδικού “The Grocer” σε δείγμα αγοραστών, το 90% απήντησε ότι ήδη έχουν αποφασίσει τι θα αγοράσουν στο τμήμα τυροκομικών ενός supermarket. Ως το πόσο συχνά προβαίνουν σε αγορά τυροκομικών, το 52% απήντησε ότι αγοράζει τυριά σε εβδομαδιαία βάση, 19% κάθε μέρα, 19% μηνιαίως και 10% ανά δύο ή τρεις μήνες. Θέματα υγιεινής διατρυφής απασχολούν έναν στους δύο αγοραστής. Ποσοστό πλέον 55% των αγοραστών συνεχίζει να αγοράζει το ίδιο είδος τυριού, ενώ το 50% θα μπορούσε να επιλέξει ένα διαφορετικό είδος αν υπάρχει σε σχετική προσφορά, δήλωσαν όμως ότι συνήθως δεν το κάνουν διότι οι προσφορές δεν είναι πραγματικά καλές και υπολείπονται σε ποιότητα.

Το 71% των αγοραστών έχει δηλώσει ότι στην περίπτωση που το είδος που επιθυμούν δεν υπάρχει, είναι διατεθειμένοι να προβούν σε αγορά εναλλακτικού είδους. Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δήλωσε, επίσης, ότι τις περισσότερες φορές νέα είδη τυριού παραμένουν «αθέατα» και άγνωστα εξ αιτίας ανεπαρκούς προβολής των.

Ορισμένες προτάσεις για καλύτερη προβολή:

- Προβολή ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών του προϊόντος τόσο επί της συσκευασίας του όσο και στο ράφι παρουσίασης στο supermarket.
- Κατάλληλη παρουσίαση του προϊόντος, ώστε να διακρίνεται από τα άλλα στο τμήμα τυροκομικών ενός supermarket (promotional display).
- Μέσω των εκδηλώσεων «ΚΕΡΑΣΜΑ» γευσιγνωσίας Ελληνικής κουζίνας σε δημοφιλή εστιατόρια της Μ. Βρετανίας (ιδιαίτερα στο Λονδίνο). Πραγματοποιείται αυτή την περίοδο σχετική εκδήλωση.
- Χρήση προϊόντος ως υλικού προετοιμασίας εδεσμάτων ή και ως ανεξάρτητου εδέσματος μέσω προβολής του σε περιοδικά ευρείας κατανάλωσης ή σε τηλεοπτικές εκπομπές (στρατολόγηση ενός γνωστού chef για το σκοπό αυτό).
- Διαφημιστική προβολή μέσω κλαδικών εντύπων αλλά και εντύπων με ευρύ αναγνωστικό κοινό (καταχωρήσεις σε περιοδικά, εφημερίδες).

./.

Μάϊος 2008

KM/λχ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΥΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΕΤΑ ΣΤΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
ΠΗΓΗ. ΒΡΕΤΑΝΙΚΑ ΤΕΛΩΝΕΙΑ

Αξίες. Λίρες Αγγλίας
Ποσότητες. Χιλιόγραμμα

			2003		% Στο
			Αξία	Ποσότητα	Σύνολο
ΚΩΔΙΚΟΣ		ΧΩΡΑ			
NES:CHEESE OF		ΣΥΝΟΛΟ	2.613.337	746.881	100,0%
SHEEP OR	ΤΥΡΙ ΠΡΟΒΕΙΟ Η	ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ	2.293.140	662.876	87,7%
BUFFALO MILK	ΒΟΥΒΑΛΙΣΙΟ	ΔΑΝΙΑ	22.676	8.041	0,9%
IN CTR CTG	ΜΕ ΤΗΝ	ΓΑΛΛΙΑ	803.588	158.902	30,7%
BRINE,OR IN	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	824.589	337.405	31,6%
SHEEPOP	ΦΕΤΑ	ΕΛΛΑΔΑ	555.955	142.944	21,3%
NES:OTHER FETA	ΤΥΡΙ ΜΕ ΤΗΝ	ΣΥΝΟΛΟ	15.452.654	4.281.984	100,0%
CHEESE: FAT	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ	15.452.654	4.281.984	100,0%
CONT BY WGT	ΦΕΤΑ	ΔΑΝΙΑ	5.609.648	1.897.682	36,3%
OF DRY MATTER		ΓΑΛΛΙΑ	3.243.336	800.352	21,0%
>48%	ΑΠΟ ΑΓΕΛΑΔΙΝΟ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	997.301	260.174	6,5%
MADEFROM	ΓΑΛΑ	ΕΛΛΑΔΑ	4.628.112	1.077.853	30,0%

ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ	18.065.991	5.028.865
ΔΑΝΙΑ	17.745.794	4.944.860
ΓΑΛΛΙΑ	5.632.324	1.905.723
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4.046.924	959.254
ΕΛΛΑΔΑ	1.821.890	597.579

2007

			Αξία	Ποσότητα	
		ΧΩΡΑ			
		ΣΥΝΟΛΟ	22.635.772	13.787.349	100,0%
Code '4069032:		ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ	22.601.652	13.778.204	99,8%
νέος κωδικός		ΔΑΝΙΑ	3.721.804	889.453	16,4%
	ΤΥΡΙ ΦΕΤΑ	ΓΑΛΛΙΑ	947.378	582.688	4,2%
		ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2.739.881	1.033.619	12,1%
		ΕΛΛΑΔΑ	12.323.071	10.191.735	54,4%

2004			2005			2006	
Αξία	Ποσότητα	% Στο Σύνολο	Αξία	Ποσότητα	% Στο Σύνολο	Αξία	Ποσότητα
3.788.611	1.485.778	100,0%	4.008.055	1.131.205	100,0%	4.419.622	1.364.500
3.277.814	1.358.209	86,5%	3.910.381	1.107.494	97,6%	4.395.287	1.359.032
37.690	13.874	1,0%	51.000	26.238	1,3%	26.320	14.811
832.073	172.051	22,0%	698.009	154.848	17,4%	563.334	136.283
1.433.080	937.554	37,8%	1.447.804	563.338	36,1%	1.533.995	656.567
933.319	226.600	24,6%	1.371.698	302.426	34,2%	1.743.678	387.025
16.479.377	4.363.990	100,0%	18.252.859	4.693.426	100,0%	20.703.393	5.128.900
16.479.377	4.363.990	100,0%	18.252.859	4.693.426	100,0%	20.700.063	5.127.655
4.342.372	1.225.005	26,4%	4.780.838	1.277.989	26,2%	4.057.445	985.621
3.251.638	768.967	19,7%	4.908.283	1.162.643	26,9%	4.129.472	999.560
1.963.456	710.611	11,9%	1.185.005	456.641	6,5%	3.169.009	1.005.270
5.905.001	1.442.907	35,8%	6.540.775	1.593.378	35,8%	8.187.927	1.920.659
20.267.988	5.849.768		22.260.914	5.824.631		25.123.015	6.493.400
19.757.191	5.722.199		22.163.240	5.800.920		25.095.350	6.486.687
4.380.062	1.238.879		4.831.838	1.304.227		4.083.765	1.000.432
4.083.711	941.018		5.606.292	1.317.491		4.692.806	1.135.843
3.396.536	1.648.165		2.632.809	1.019.979		4.703.004	1.661.837

% Στο
Σύνολο

100,0%
99,4%
0,6%
12,7%
34,7%
39,5%

100,0%
100,0%
19,6%
19,9%
15,3%
39,5%